

Erfgoed
Gelderland

Werkplan 2024

Stichting Erfgoed Gelderland

Inhoud

1.	Inleiding Erfgoed Gelderland.....	3
2.	Speerpunten 2024.....	4
2.1	Twee programma's en structurele dienstverlening.....	4
2.2	Belang van digitalisering van het erfgoed.....	4
2.3	Samenwerking provinciale ondersteuningsinstellingen.....	4
2.4	Samenwerken in de regio's.....	5
2.5	Interprovinciale samenwerking.....	5
3.	Uitwerking van de programma's en dienstverlening.....	5
3.1	Verhaal van Gelderland.....	6
3.2	Erfgoedparticipatie.....	7
3.3	Structurele dienstverlening.....	9
4	Risico's.....	10
5	Begroting 2024.....	11
5.1	Toelichting op de begroting.....	11
	Bijlagen.....	13
	Bijlage 1: Overzicht diensten en projecten.....	13
	Bijlage 2: Verhaal van Gelderland – Publiek 2024.....	19
	Bijlage 3: Publieksarcheologie.....	21
	Bijlage 4: Leerstoel Gelderse Geschiedenis.....	23

1. Inleiding Erfgoed Gelderland

Stichting Erfgoed Gelderland voert voor de provincie Gelderland ondersteunende taken uit ten behoeve van de Gelderse erfgoedsector. Dat zijn met name musea en historische verenigingen en daarnaast uiteenlopende organisaties als monumentenorganisaties, archieven, bibliotheken en organisaties op het gebied van immaterieel erfgoed.

Stichting Erfgoed Gelderland is tevens het bureau van de coöperatie Erfgoed Gelderland met circa 250 leden. De leden maken gebruik van de kennis die bij de medewerkers van de stichting aanwezig is. Daarnaast ondersteunen de medewerkers de leden bij hun gezamenlijke doelen op het gebied van belangenbehartiging en het in stand houden van het netwerk. Samenwerken is een belangrijk instrument om het erfgoedveld als één groep met overeenkomstige belangen te positioneren.

De provincie Gelderland, belangrijkste subsidiënt van de stichting Erfgoed Gelderland, maakt gebruik van de door Erfgoed Gelderland gehanteerde criteria voor lidmaatschap van de coöperatie. De provincie beschouwt de leden van de coöperatie als dé relevante vertegenwoordigers van het Gelderse erfgoedveld. De medewerkers van de stichting behartigen de belangen van de leden van de coöperatie in en buiten de provincie Gelderland.

Met het oog op een integrale erfgoedaanpak heeft de Provincie begin 2023 Erfgoed Gelderland als eigen ondersteuningsorganisatie verplaatst van Cultuur naar Erfgoed. Mede als gevolg hiervan is Erfgoed Gelderland medio 2023 toegetreden tot de Gelderse Erfgoedalliantie, waarin de organisaties zitten die het 'rode' erfgoed ondersteunen.

Missie

Erfgoed biedt inspiratie en troost, maakt verbanden met anderen en de omgeving invoelbaar, reikt alternatieven aan en geeft inzicht en houvast in een snel veranderende wereld. Een krachtige erfgoedsector verrijkt de levens van mensen.

Visie

Stichting Erfgoed Gelderland ondersteunt de erfgoedsector in Gelderland bij het duurzaam beheren van collecties en het vertellen van verhalen over erfgoed. Wij dragen bij aan een integrale benadering van erfgoed. Wij stimuleren onderlinge samenwerking en werken mee aan een participatieve, duurzame, diverse en inclusieve erfgoedsector die aansluit bij de ontwikkelingen in de samenleving en voorbereid is op de toekomst. 'Samen verleden toekomst geven'.

Erfgoed Gelderland werkt volgens de Governance Code Cultuur, de Ethische Code voor Musea, de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code. Wij volgen de richtlijnen voor collectiebeheer van de LAMO (Leidraad Afstoting Museale Objecten) en we werken mee aan de uitvoering van de nationale strategie Digitaal Erfgoed.

Begin 2023 heeft Erfgoed Gelderland de beleidsnotitie *Omgevingsanalyse en strategische keuzes 2024-2027* afgerond. Voor zover van toepassing, zijn deze analyse en keuzes meegenomen in dit werkplan.

September 2023

Marc Wingens, algemeen directeur/bestuurder

Liesbeth Tonckens, directeur/bestuurder bedrijfsvoering

2. Speerpunten 2024

Erfgoed Gelderland heeft voor 2024 een werkplan opgesteld dat nauw aansluit bij de provinciale *Uitgangspuntennotitie* voor de beleidsperiode 2021-2024 (2020) en de *Bijlagen bij de uitgangspuntennotitie* (2021). Daarnaast is kennisgenomen van de *Perspectievennota 2024* en het *Coalitieakkoord 'Gewoon doen'*. Het werkplan hangt bovendien samen met de werkambitie van Cultuur Oost en Rijnbrink, Gelderse partners waarmee wij onze structurele band intensiveren. Binnen deze samenwerking is het speerpunt van Erfgoed Gelderland: het versterken van Gelderse identiteiten door Verhaal van Gelderland.

2.1 Twee programma's en structurele dienstverlening

In 2024 wordt gewerkt aan twee programma's:

1. Verhaal van Gelderland;
2. Erfgoedparticipatie (vrijwilligers).

Naast de programma's biedt Erfgoed Gelderland al jaren structureel diensten aan ten behoeve van de kwaliteit en professionaliteit van het Gelderse erfgoedveld op het gebied van op het gebied van: collecties, digitalisering, behoud en beheer, communicatie, bedrijfsvoering, publieksbegeleiding en presentatie etc. Dit is vaak maatwerk, sluit nauw aan bij de kennis van de medewerkers en kan omgezet worden in een project dat breder inzetbaar is.

Met de programma's en de dienstverlening wordt aan drie doelen gewerkt:

- Kennisontwikkeling;
- Zichtbaarheid vergroten;
- Verbindingen versterken.

2.2 Belang van digitalisering van het erfgoed

In het kader van de dienstverlening verdient digitalisering extra aandacht. Wij vertellen digitaal een samenhangend Verhaal van Gelderland en bieden daarmee context aan de erfgoedorganisaties en aan de eindgebruikers. We willen gedigitaliseerd erfgoed maatschappelijk laten renderen, zodat dit toegankelijk wordt voor iedereen en men kennis kan nemen van de cultuur en geschiedenis van de directe leefomgeving. Digitalisering van het bestaande erfgoed heeft onze structurele aandacht en is voorwaardenscheppend voor het realiseren van de programma's en dienstverlening.

2.3 Samenwerking provinciale ondersteuningsinstellingen

Rijnbrink, Cultuur Oost en Erfgoed Gelderland werken op meerdere vlakken samen. Hiermee vergroten we de impact van ons werk. Vanaf 2022 is de samenwerking zowel op inhoud als op relatie verder uitgebouwd en geïntensiveerd. Dit wordt in 2024 voortgezet.

Wederzijds vertrouwen is de sleutel van waaruit we de samenwerking uitbreiden en verstevigen. Al werkend verkennen we onze grenzen en vergroten we stapsgewijs de regiogerichte samenwerking.

We leggen in 2024 onze focus op vijf onderwerpen:

1. Ontwikkeling multifunctionele organisaties;
2. Trainingen, gericht op deskundigheidsbevordering richting achterban en gemeenten;

3. Onderzoek (Cultuurmonitor);
4. Duurzaamheid;
5. Communicatie.

Als collectief zoeken we bovendien de samenwerking op met andere relevante provinciale partners, zoals de Erfgoedalliantie waar Erfgoed Gelderland sinds zomer 2023 deel van uitmaakt.

We willen in 2024 ook de samenwerking versterken met de Leefbaarheidsalliantie, Spectrum en de Gelderse Sportfederatie. Zo streven we in gezamenlijkheid naar een grotere impact van onze individuele krachten.

2.4 Samenwerken in de regio's

In sommige regio's is het samenwerken met de burens (erfgoedorganisaties of (culturele) ondernemers) vanzelfsprekend, in andere regio's komt de samenwerking moeizaam van de grond. Erfgoed Gelderland vindt het belangrijk dat op regionale schaal krachten worden gebundeld en door synergie een efficiëntieslag kan worden gemaakt. In gesprekken met de erfgoedorganisaties en bij verkenning van nieuwe methodieken en projecten wordt de meerwaarde van samenwerken altijd besproken en gestimuleerd.

Om de juiste partijen in de regio's te bereiken is het vanzelfsprekend om samen op te trekken met Cultuur Oost en Rijnbrink.

2.5 Interprovinciale samenwerking

Sinds enkele jaren is de samenwerking met de andere provinciale ondersteuningsinstellingen voor erfgoed gegroeid. In principe vindt die samenwerking plaats onder de koepel van OPEN, de stichting Organisatie van Provinciale Erfgoedhuizen in Nederland. OPEN is de instantie waarop het Ministerie van OCW en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed steeds vaker een beroep doen als zij de erfgoedsector tot in de regionale en lokale haarvaten willen bereiken.

Het Rijk heeft hieraan financiële middelen verbonden die weliswaar door twaalf moeten worden gedeeld, maar dankzij de samenwerking efficiënt en kostenbesparend kunnen worden ingezet. Voor Gelderland liggen hier de komende jaren kansen voor matching van projecten op het vlak van met name participatie en digitalisering. Het is voor 2024 nog niet bekend hoe groot het extra budget vanuit deze rijksmiddelen wordt.

3. Uitwerking van de programma's en dienstverlening

De twee programma's en de doorlopende dienstverlening worden hieronder uitgewerkt in concrete projecten. Het genoemde aantal uren achter de projecten is een raming op basis van de ervaring in voorgaande jaren. Voor een aantal projecten wordt alleen de procesbegeleiding vanuit de provinciale subsidie gedaan. De uitvoerende taken die door een freelancer worden uitgevoerd, staan niet in dit overzicht vermeld. Een uitgebreidere beschrijving van de projecten is te vinden in bijlage 1.

3.1 Verhaal van Gelderland

Met de publicatie van de provinciegeschiedenis in vier delen *Verhaal van Gelderland* in november 2022 en de realisatie van de website *Verhaal van Gelderland* en het multimediatplatform voor musea *Erfgoedtour* in 2023 is er een stevig fundament gelegd om het Verhaal van Gelderland samen met de Gelderse erfgoedorganisaties verder uit te bouwen. Voortbouwen en uitbreiden zijn de sleutelwoorden waarmee we zo veel mogelijk mensen en organisaties regiogericht willen stimuleren en ondersteunen bij het samen vertellen van dit grote verhaal van de provincie. Speerpunt van het Verhaal van Gelderland in 2024 is om de slag te maken van vier boeken naar de fysieke locaties van erfgoedorganisaties. De activiteiten van de medewerkers rondom Verhaal van Gelderland vallen deels onder de boekjaarsubsidie en deels onder het provinciale meerjarenproject Verhaal van Gelderland-Publiek (voorheen Ieders Museum en Gelderse Museumdag). Zie bijlage 2 voor de verdeling van deze extra projectsubsidie Verhaal van Gelderland-Publiek.

Iedereen betrekken bij het Verhaal van Gelderland

In 2023 is een aantal 'ingrediënten' klaargezet, waarmee we vanaf 2024 het Verhaal van Gelderland in de volle breedte kunnen gaan vertellen.

- Verhaal van Gelderland-*website* waar de informatie uit de dikke publicatie overzichtelijk is teruggebracht tot 49 verhalen, verdeeld over 7 tijdvakken en 7 thema's. De Gelderse musea worden op de website in samenhang getoond en er is een koppeling gemaakt met objecten die bij deze thema's en verhalen horen. [Verhaal van Gelderland: collecties, verhalen & musea](#)
- Promotie van het samenhangende Verhaal van Gelderland, te vinden op alle uiteenlopende erfgoedlocaties, eenmaal per jaar een *Verhaal van Gelderland-Dag* met aandacht voor één van de zeven thema's. De plannen hiervoor worden in nauw overleg met de provincie uitgewerkt;
- Verhaal van Gelderland-*podcast* met René Arendsen. [Verhaal van Gelderland Podcast](#)
- Verhaal van Gelderland-*Erfgoedtour*. Er is een webapp ontwikkeld die dient als basisplatform voor multimediatours. Hiermee zijn de kaders gemaakt ten behoeve van een digitale informatielaag voor erfgoed op locatie. Erfgoed Gelderland biedt trainingen en individuele begeleiding aan om te stimuleren dat op zoveel mogelijk locaties het Verhaal van Gelderland aantrekkelijk wordt getoond en verteld.

In bijlage 2 wordt specifiek verantwoord op welke manier het budget Verhaal van Gelderland-publiek wordt ingezet. Activiteiten (uren) die daar niet in vermeld staan worden uitgevoerd op basis van de boekjaarsubsidie.

Activiteiten in 2024 Verhaal van Gelderland-Publiek:

- Verder stimuleren van de samenwerking tussen musea en erfgoedlocaties, aan de hand van hun plek in de matrix op de website.
- Organiseren van themabijeenkomsten en de Gelderse Landdag voor erfgoedorganisaties. De Gelderse Landdag is een initiatief samen met de Leerstoel Gelderse Geschiedenis;
- Verdere ontwikkeling van de podcastserie;
- Trainingen en individuele begeleiding voor het maken van een Erfgoedtour of hiermee samenhangende innovaties van publiekspresentaties; er zijn zeker 30 erfgoedlocaties die interesse hebben getoond;
- Beheer, ontwikkeling en onderhoud van de websites mijnGelderland (verhalen) en Collectie Gelderland (collecties);

- Erfgoededucatieproject en website Reizen in de Tijd (programma's voor de basisschool) intensiever samenwerken met Cultuur Oost (Cultuureducatie met Kwaliteit);
- Continuering van de Leerstoel Gelderse geschiedenis, zie bijlage 4.

Daarnaast kunnen er nog activiteiten worden ontwikkeld rondom de herdenking van 80 jaar Tweede Wereldoorlog en Romeinse Limes (Groene Metropool Regio). Over beide activiteiten wordt overleg gevoerd met de provincie (en de GMR).

Verhaal van Gelderland		doel	uren
B005	MijnGelderland	zichtbaar	600
B006	Webredactie publiekswbsites	zichtbaar	1219
B007	Collectie Gelderland	kennis	1743
B008	Beheer en Behoud	kennis	554
B009	Erfgoededucatie, RidT	verbinden	270
B033	Gelderse Landdag	verbinden	175
B035	Innovaties Presentaties/Erfgoedtour	zichtbaar	705
P001	VvG Publiek	zichtbaar	899
Z004	Versterking Herinnering WO2 Gelderland	verbinden	90
Totaal uren			6.255

3.2 Erfgoedparticipatie

Erfgoedparticipatie speelt zich af op lokaal niveau door vaak zeer gepassioneerde vrijwilligers. Erfgoed Gelderland werkt samen op landelijk niveau om de begeleiding van deze erfgoedvrijwilliger uit te voeren volgens de richtlijnen van het Europese kaderverdrag 'De Waarde van Cultureel Erfgoed voor de Samenleving' (kortweg: Verdrag van Faro). De samenwerking is landelijk, de concrete uitvoering is provinciaal en lokaal. Afgelopen jaren is intensief samengewerkt met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de collega-erfgoedhuizen in de andere provincies. Deze samenwerking draagt bij aan de kwaliteit van de ondersteuning en projecten binnen Gelderland. Er is kennis gedeeld en er zijn relevante gemeenschappelijke tools ontwikkeld. De samenwerking wordt ook in 2024 gecontinueerd.

Erfgoed is relevant voor iedereen

Samenwerken is het sleutelwoord voor erfgoedparticipatie. Erfgoed Gelderland ondersteunt en begeleidt vele vrijwilligers en kleine organisaties bij het (gezamenlijk) bewaren van het verleden, het begrijpen van het heden en de plannen voor de toekomst. Op die manier krijgt erfgoed een grotere betekenis voor meer mensen in Gelderland. Erfgoedparticipatie kan alleen succesvol zijn als alle betrokkenen zich gezien en gehoord voelen.

Specifieke activiteiten voor 2024 die hieruit voortkomen doen we regiogericht, in overeenstemming met het provinciale beleid:

- Jongeren ondersteunen en stimuleren om met het erfgoed bezig te zijn en een plek te laten geven in hun dagelijkse wereld. Dit doen we zowel door samen te werken met het onderwijs (van basisschool tot universiteit) als door het begeleiden van jongvolwassenen die met

erfgoed (willen) werken. We werken hierin samen met zowel de provinciale als met de landelijke partners;

- Een specifiek project met het mbo-onderwijs is ontstaan vanuit de samenwerking binnen de Erfgoedalliantie. Samen met het Gelders Restauratie Centrum wordt een aanbod ontwikkeld voor de deelnemers aan de restauratieopleiding. Hierbij wordt een koppeling gemaakt tussen het gerestaureerde object en de omgeving waarin het object zich bevindt. Zo kan het erfgoed-bewustzijn van de nieuwe restauratoren versterkt worden.
- Diversiteit, toegankelijkheid en inclusie. Erfgoed is voor iedereen, om aan deel te nemen, om van te genieten en om zichzelf in te herkennen. De activiteiten en programma's van Erfgoed Gelderland zijn erop gericht om zoveel mogelijk mensen te betrekken en deel te laten nemen. In 2024 wordt gekeken naar migrantengeschiedenis. Het thema van 2022 en 2023 was het slavernijverleden, uit adviesvragen blijkt dat het thema actueel blijft voor onze achterban. Wij werken en adviseren vraaggericht rondom alle diversiteits-thema's.
- Oral History als methodiek om verhalen van mensen vast te leggen krijgt steeds meer belangstelling. Erfgoed Gelderland is hier al sinds jaren mee bezig en zet deze kennis en ervaring in om anderen te stimuleren Oral History te gebruiken. Er wordt samengewerkt met het landelijke knooppunt 'Sprekende Geschiedenis';
- In het najaar wordt in overleg met de landelijke OPEN-partners bepaald wat de thema's en invalshoeken zijn waarmee we in 2024 specifieke nieuwe groepen erfgoedvrijwilligers willen bereiken en betrekken en de ons bekende groepen nog beter willen ondersteunen;
- Publieksarcheologie wordt uitgevoerd met extra subsidie die sinds jaren onderdeel uitmaakt van de toekenning voor de exploitatiesubsidie aan Erfgoed Gelderland. In bijlage 3 is uitgewerkt hoe het budget verdeeld wordt.

Publieksarcheologie is als methodiek een instrument voor erfgoedparticipatie; inhoudelijk gezien is het een onderdeel van Verhaal van Gelderland. In 2024 ligt de focus op de Romeinen en het Romeinennetwerk, maar ook op het ontsluiten van de collectie van de GAS (Gelderse Archeologische Stichting), de ArchoHotpots en de Nederlandse Archeologiedagen.

Erfgoedparticipatie		doel	uren
B010	Samenwerken HBO/WO	verbinden	325
B024	Diversiteit Toegankelijkheid en Inclusie	kennis	331
B026	Oral History	kennis	200
B030	Erfgoedparticipatie	verbinden	658
P002	Publieksarcheologie en Limes	zichtbaar	1380
Totaal uren			2.894

Er is een aantal projecten rondom participatie waar Erfgoed Gelderland zich hard voor wil maken in 2024, maar waarvoor nog geen budget beschikbaar is:

- Gelderse Bloem, erfgoed en geschiedenis structureel inzetten bij het oplossen van maatschappelijke opgaven;
- Herdenking 80-jaar einde Tweede Wereldoorlog in samenhang met het onderwijsproject Burgerschap en Vrijheid (Mbo).

3.3 Structurele dienstverlening

Naast de twee inhoudelijke programma's voert Erfgoed Gelderland structurele taken uit met als doel de ondersteuning en professionalisering van het Gelderse erfgoedveld. De structurele dienstverlening is voorwaardenscheppend voor het realiseren van de programma's Verhaal van Gelderland en Erfgoedparticipatie. Bij deze structurele taken horen ook de publiekswbsites die samen de humuslaag vormen waarop veel van de dienstverlening gebaseerd is (mijnGelderland, Collectie Gelderland, Verhaal van Gelderland, Reizen in de Tijd, Erfgoedvrijwilliger).

Erfgoed Gelderland is een betrouwbare partner met kennis van zaken

Erfgoed Gelderland speelt al sinds 1957 een verbindende rol in het Gelderse erfgoedveld. Het onderhouden van het netwerk, het geven van advies op maat en het maken en verspreiden van nieuwsbrieven draagt bij aan het vertrouwen dat de organisatie al jaren krijgt vanuit de erfgoedorganisaties. De 250 leden van de coöperatie Erfgoed Gelderland voelen zich onderling verbonden en weten de organisatie te vinden voor training, advies en projecten. Er is in het werkveld behoefte aan een organisatie die zorgt voor samenhang en verbinding. Het kantoor van de stichting treedt op als het bureau van de coöperatie.

Specifieke activiteiten voor 2024:

- De samenwerking met Rijnbrink en Cultuur Oost bestendigen en uitbouwen, o.a. op het gebied van scholing, communicatie, duurzaamheid en de Cultuur- en erfgoedmonitor;
- De kwaliteit van de medewerkers is de basis voor het vertrouwen dat Erfgoed Gelderland krijgt van het erfgoedveld; eigen deskundigheidsbevordering, zowel intern georganiseerd als samen met de provinciale en landelijke partners;
- Een impuls geven aan de Gelderse netwerken van erfgoedorganisaties;
- Advisering over twee provinciale subsidieregelingen: de regeling voor Kleine Musea en Historische Verenigingen en de regeling Thematische Verhaallijnen.

Structurele dienstverlening		doel	uren
B001	Advisering	kennis	1450
B002	Scholing-ontwikkelen en organiseren	Kennis	925
B004	Aanloop en innovatie, inspelen op actualiteit en vragen vanuit de provincie	verbinden	1109
B011	Netwerken versterken	verbinden	1395
B016	Communicatie	zichtbaar	2158
B018	Teamoverleg (intern)	verbinden	1280
B019	Management, financiën, bestuur en toezicht	intern	2521
B021	Secretariaat	intern	1159
B027	Cultuur- en erfgoedmonitor	kennis	100
B032	Intern ICT & Veiligheid, Duurzaamheid	intern	100
Totaal structurele dienstverlening			12.197

4 Risico's

Hieronder is een aantal realistische risico's beschreven die de uitvoering van bovenbeschreven plannen zouden kunnen beïnvloeden.

WAT	SPECIFIEK	BEHEERSMAATREGEL
Operationeel risico	Kwaliteit/kennis medewerkers onder de maat	Training en opleiding medewerkers, kansen geven voor ontwikkeling, luisteren naar medewerkers
Operationeel risico	Fraude	Via financiële systemen en het vier-ogen principe controle houden. Aandacht voor transparantie, elkaar aanspreken en optimaliseren communicatie.
Juridisch risico	Gewijzigde wet- en regelgeving	Bestuur is op de hoogte via nieuwsbrieven van o.a. salarisadministratie (Korento), Cultuur + Ondernemen, Kunsten '92, RCE en afspraken rond de gevolgte CAO en pensioenregeling ABP.
Kredietrisico	Projectsubsidie teruggevorderd of niet geheel uitbetaald	Goed informeren over eisen die gelden rondom de financiering, goede projectadministratie aanleggen, relatie met subsidiegever onderhouden.
Risico relatiebreuk leden en partners	Stop subsidie provincie	Algemene reserve opbouwen om één jaar met klein team door te kunnen en mogelijkheden voor doorstart te onderzoeken.
Risico relatiebreuk leden en partners	Leden ontevreden (imago)	Kwaliteit corporate communicatie monitoren en leden spreken bij bijeenkomsten om sfeer te proeven.
Algemene risico's	Cybercrime	Bewustwording personeel; beveiliging computers met 2FA en software; back-up bestanden; kluisoplossing wachtwoorden.

5 Begroting 2024

	STICHTING ERFGOED GELDERLAND	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
	BATEN			
1	Subsidie Provincie: exploitatie	982.778	1.019.140	1.078.964
2	Subsidie Provincie: Verhaal van Gelderland-Publiek	143.663	148.979	157.724
3	Subsidie Provincie: Publieksarcheologie	83.266	86.347	91.416
4	Subsidie Provincie: Leerstoel	52.223	54.155	57.334
5	Bestemmingsfondsen Provincie	350.450		
6	Bestemmingsfondsen Overig	102.188		
7	Projecten Stichting	271.762		
8	Inkomsten overige projecten		31.013	28.381
9	TOTAAL BATEN	1.986.330	1.339.634	1.413.818
	LASTEN			
10	Personeelskosten	1.178.362	1.071.500	1.142.635
11	Huisvestingskosten	94.197	95.000	66.960
12	ICT-kosten	21.984	34.000	25.500
13	Organisatiekosten	52.522	48.700	54.750
14	Dekkingsbijdrage uren projecten	-387.814	-194.300	-182.500
15	Directe projectkosten	825.859	284.734	306.474
16	Directe projectkosten Stichting	256.706		
17	Financiële baten en lasten	3.411		
18	TOTAAL LASTEN	2.045.227	1.339.634	1.413.819
19	Extra lasten egalisereserve			45.000
20	TOTAAL RESULTAAT	-58.897	0	-45.000

5.1 Toelichting op de begroting

5, 6, 7)

Het gaat hier om projecten met eigen projectbegrotingen die zijn toegekend samen met de exploitatiesubsidie van de provincie Gelderland. Toelichting op deze drie projecten zijn te vinden in de bijlage 2 tot en met 4.

- 8) Inkomsten overige projecten. Dit zijn inkomsten uit projecten die ten goede komen aan de algemene reserve van de stichting EG (geen provinciale projecten). In de kolom *begroting 2024* is een minimaal streefbedrag opgenomen om in te verdienen aan extra projecten. Gezien de historie is dit bedrag realistisch en hierdoor komt de begroting uit op nul.
- 10) Personeelskosten hoger door gestegen loonkosten met 5%.
- 11) Huisvestingskosten lager door huur van minder bureaus en m².

- 12) ICT-kosten (telefonie, ICT-materialen en licenties) in 2023 hogere kosten door aanschaf materialen en uitvoeren van onderzoek cyberveiligheid. Voor de begroting van 2024 worden geen extra kosten verwacht en begroting sluit aan op jaarrekening 2022.
- 13) Organisatiekosten (communicatie, accountant, bestuur e.a.): kosten hoger door structurele verhoging van verzekeringen en accountant. Begroting 2024 sluit aan op jaarrekening 2022.
- 14) Dekkingsbijdrage uren projecten: dit betreft de doorbelasting van de uren aan de (inverdien)projecten welke de Provincie aan de Stichting heeft toegekend (nrs. 2 t/m 4). Volgens de Regels Ruimte voor Gelderland worden hiervoor de individuele kostprijs uurtarieven met een opslag van 25% voor dekking indirecte kosten gehanteerd. Deze kosten worden jaarlijks geïndexeerd.
- 15) Directe projectkosten: kosten voor de drie extra gesubsidieerde projecten van de provincie: Verhaal van Gelderland-Publiek, Publieksarcheologie en Leerstoel (nrs. 2 t/m 4).
- 18) Totaal lasten: baten en lasten met elkaar in balans, door te verwachten inkomsten uit projecten, zie nr.8.
- 19) Extra lasten egalisereserve: in 2024 zal de controller worden opgevolgd. Om de financiële administratie op orde te houden zal er een periode van overlap zijn tussen de huidige controller en de nieuwe financiële administratie. Er is toestemming verkregen van de provincie om deze kosten, geschat op €45.000 (begroot 8 maanden à 32 uur per week) uit de egalisereserve te halen. Er worden in Q4 2023 drie scenario's uitgewerkt voor de organisatie van de financiële administratie in 2024 en volgende jaren. Pas als een scenario is gekozen en er offertes zijn opgevraagd zullen de daadwerkelijke kosten bekend zijn.

Bijlage 1: Overzicht diensten en projecten

PROGRAMMA VERHAAL VAN GELDERLAND				
	NAAM	Doel	Omschrijving	Output
B005	mijnGelderland	Zichtbaarheid	De verhalenwebsite zorgt voor de zichtbaarheid van verhalen die horen bij uiteenlopende projecten en thema's en legt verbindingen met de regio's.	<ul style="list-style-type: none"> - Technisch verbeteren en vernieuwen van de website met het oog op beter koppelen van alle sites en kennis van Erfgoed Gelderland (inclusief digitale toegankelijkheid) - Infrastructuur volgens richtlijnen NDE - Communicatie: maandelijks nieuwsbrieven en berichten sociale media - Plaatsen nieuwe verhalen die verwijzen naar en aansluiten bij Verhaal van Gelderland
B006	Webredactie publiekwebsites	Zichtbaarheid	De webredactie zorgt voor onderlinge versterking van de publiekwebsites VerhaalvanGelderland, mijnGelderland, Collectie Gelderland, Reizen in de Tijd en Erfgoedvrijwilliger.	<ul style="list-style-type: none"> - Webredactie: aanvullingen, verbeteringen en nieuwe content plaatsen - Overleg en afstemming projecten - Verbinding leggen tussen diverse projectwebsites
B007	Collectie Gelderland	Kennis	Voorwerpen vormen een belangrijke basis voor het Verhaal van Gelderland; zij zijn de tastbare herinneringen. Collectie Gelderland werkt vanuit zes pijlers. Dit zijn: collecties tonen, collecties beheren, kwaliteit verbeteren, innoveren, adviseren en verbinden. Het gaat om het bewaren en optimaal tonen van digitaal goed in hun samenhang.	<ul style="list-style-type: none"> - Datawerkplaats: Ondersteuning erfgoedinstellingen bij verbeteren datakwaliteit en ontsluiten van datasets - Infrastructuur volgens richtlijnen NDE - Landelijke overleg om standaarden op peil te houden en samen kennis te ontwikkelen - Netwerkbijeenkomsten organiseren (8x) en nieuwsbrief (4x) - Begeleiding in het maken van collectieplannen

B008	Beheer en behoud objecten	Kennis	Beheer en behoud van collecties is een specialisme waarbij aandacht is voor typen materialen van objecten en wordt gekeken naar de ideale bewaaromstandigheden en het voorkomen van schade aan voorwerpen. Actueel is het afstoten van delen van de collecties, het zogenaamde 'ontzamelen', volgens standaard van RCE en LAMO.	<ul style="list-style-type: none"> - Individuele advisering over behoud voorwerpen en collecties - Begeleiden van ontzamelprocessen - Bijeenkomst netwerk Textiel (1x)
B009	Erfgoededucatie (Reizen in de Tijd)	Verbinden	De website Reizen in de Tijd (RidT) is het platform waar erfgoedaanbieders en leerkrachten uit het basisonderwijs samen komen. Erfgoededucatie voor het basisonderwijs gaat om het verhaal over de eeuwenoude wisselwerking tussen landschap en menselijk ingrijpen. Dit sluit nauw aan op burgerschap en identiteitsvorming in het onderwijs.	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerken met Cultuur Oost, onderdeel CMK en Centra voor cultuur Educatie - Technisch verbeteren en onderhouden van de website RidT - Advies erfgoedorganisaties over deelname RidT - Ondersteuning bij ontwikkelen lesmateriaal - Landelijk netwerk onderhouden rondom erfgoededucatie
B033	Gelderse Landdag	Verbinden	Tweejaarlijkse dag over de Gelderse geschiedenis voor (amateur) historici in samenwerking met de Radboud universiteit.	<ul style="list-style-type: none"> - November 2024 met een actueel thema - Netwerkvorming, ca 200 deelnemers - Lokaal en regionaal erfgoed verbinden met het Verhaal van Gelderland
B035	Innovaties presentaties/ Erfgoedtour	Zichtbaar	Musea en erfgoedorganisaties ondersteunen in het moderniseren van publiekspresentaties ter versteviging hun positie en aantrekken van (nieuwe) bezoekers. Dit o.a. met het nieuwe platform Erfgoedtour, waarmee leden eenvoudig mediatours kunnen maken ter verdieping op bestaande presentaties, vergroting zichtbaarheid en verbinding met het Verhaal van Gelderland.	<ul style="list-style-type: none"> - Individuele advisering over het gebruik van interactieve toepassingen in musea - Belangenbehartiger, klankbord en kennisdrager voor musea richting externe opdrachtgevers en bedrijven - Training en netwerk voor mediatours (Erfgoedtour) - Thema's van Verhaal van Gelderland onderling verbinden
P001	Verhaal van Gelderland - publiek	Zichtbaarheid	Erfgoedorganisaties ondersteunen bij het zichtbaar maken van Verhaal van Gelderland op hun eigen locatie en inwoners van Gelderland kennis laten maken met dit Verhaal.	<ul style="list-style-type: none"> - Website Verhaal van Gelderland - Promotie t.b.v. Verhaal van Gelderland - Erfgoedtour en podcast - Netwerken rond gezamenlijke thema's (Verhaal van) Gelderland-Dag voor inwoners en toeristen

Z004	Versterking Herinnering WO2 Gelderland	Verbinden	Opgebouwde kennis en netwerk van de afgelopen jaren in stand houden en uitbouwen met het oog op herdenking 80-jaar Vrijheid.	- Afhankelijk van afspraken met de provincie hierover.
-------------	---	-----------	--	--

PROGRAMMA ERFGOEDPARTICIPATIE				
	NAAM	Doel	Omschrijving	Output
B010	Samenwerken HBO/WO	Verbinden	Samenwerken met jongeren uit het HBO/WO en daarbuiten is vanzelfsprekend geworden. Sinds enkele jaren weten de Radboud Universiteit, de HAN en Saxion Hogeschool Erfgoed Gelderland te vinden voor betekenisvolle praktijkopdrachten. Erfgoedorganisaties hebben behoefte aan activiteiten voor jonge doelgroepen, daar kunnen studenten een rol in kunnen spelen. Dankzij de structurele samenwerking weten studenten EG te vinden en bieden we jaarlijks gemiddeld zes studenten een stageopdracht.	<ul style="list-style-type: none"> - Jaarlijkse opdracht voor meerdere groepen HAN en Saxion studenten - Inspelen op vragen studenten - Erfgoedorganisaties adviseren over productontwikkeling voor een jongere doelgroep - Studenten begeleiden tijdens hun stages - Samenwerken met Cultuur Oost en Rijnbrink in jongerenprojecten
B024	Diversiteit Toegankelijkheid en Inclusie	Kennis	Interne werkgroep zorgt voor bewustwording van het thema bij alle output van de organisatie. Nieuw te ontwikkelen project rondom migrantengeschiedenis	<ul style="list-style-type: none"> - Medewerkers EG zijn zich bewust van hun keuze voor bepaalde doelgroepen bij het plannen van een activiteit of project. - Aandacht voor de digitale toegankelijkheid van de websites van EG - Start project migrantengeschiedenis in samenwerking met een aantal Gelderse erfgoedorganisaties.
B026	Geschiedenis en Oral History	Kennis	Met de werkwijze van Oral History wordt nauw aangesloten bij de doelen van erfgoedparticipatie. Met Oral History (OH) worden op een historisch verantwoorde manier mensen bevraagd over hun eigen verleden. Vaak gaat het om de verhalen of herinneringen rondom een bepaalde plek of over verzamelde voorwerpen die nauw zijn verbonden met de lokale geschiedenis.	<ul style="list-style-type: none"> - Adviseren over OH met als doel mensen te activeren verhalen op te tekenen en de waarde ervan te zien - Trainingen geven aan groepen die met OH aan de slag willen - Begeleiden van OH-vrijwilligers - Overleg met archieven over duurzaam borgen van verkregen historische bronnen

B030	Erfgoedparticipatie	Verbinden	Uitvoering geven aan het Verdrag van Faro, zoals dat door de RCE wordt gestimuleerd. Dit doen we zowel op provinciaal niveau d.m.v. de erfgoedcoach (ondersteuning erfgoedgemeenschappen) als op landelijk niveau binnen de samenwerking van de landelijke erfgoedhuizen in OPEN. De samenwerking wordt o.a. zichtbaar via de website erfgoedvrijwilliger.nl en tal van activiteiten die daarmee samenhangen.	<ul style="list-style-type: none"> - Advisering individueel aan nieuwe initiatieven/erfgoedgemeenschappen in Gelderland, o.a. immaterieel - Organiseren netwerkbijeenkomsten voor erfgoedgemeenschappen (uitwisseling ervaringen) - Samenwerken en afstemmen met andere erfgoedhuizen via OPEN - Website erfgoedvrijwilliger onderhouden en actueel houden
P002	Publieksarcheologie	Zichtbaarheid	Publieksarcheologie staat volop in de belangstelling. Bewustwording en netwerkvorming zijn belangrijke activiteiten. Deelname aan de landelijke stuurgroep van de Romeinse Limes Nederland, samen met de erfgoedhuizen van Utrecht en Zuid-Holland. Limes zichtbaar maken in Gelderland en aandacht voor de collectie van de Gelderse Archeologische Stichting.	<ul style="list-style-type: none"> - Netwerk Romeinse Limes - Samenwerken met Groene Metropool Regio en Provincie Gelderland rondom Romeinse Limes - Samenwerken in landelijke netwerken Romeinse Limes - Netwerk van ArcheoHotspots versterken - Collectie van de Gelderse Archeologische Stichting zichtbaar maken

STRUCTURELE DIENSTVERLENING				
	NAAM	Doel	Omschrijving	Output
B001	Individuele advisering	Kennis	Erfgoedbeheerders kunnen voor de meest uiteenlopende vragen een beroep doen op de medewerkers van Erfgoed Gelderland. Erfgoed Gelderland ondersteunt organisaties die samen een subsidieaanvraag bij de provincie doen en kan meedenken over borging van de resultaten. Indien nodig wordt men doorverwezen naar andere specialisten. Erfgoed Gelderland hanteert normen die landelijk of internationaal zijn vastgelegd zoals de Museumnorm, DERA voor digitalisering, FARO voor erfgoedparticipatie, Spectrum voor collectiebeheer.	<ul style="list-style-type: none"> - Korte en langere adviestrajecten, uiteenlopende onderwerpen, gerealiseerd door alle inhoudelijke medewerkers - Ondersteuning bieden bij het werken volgens geldende kwaliteitsnormen

B002	Scholing ontwikkelen en organiseren	Kennis	Scholing is essentieel om in het specialistische vak van erfgoedbeheer, -behoud en -ontwikkeling mensen op te leiden en bij te scholen. De scholing kent drie niveaus: basistrainingen, verdiepende bijeenkomsten en lezingen, symposia en masterclasses. Met name voor vrijwilligers is het aanbod aan scholing en training enorm belangrijk en een basisvoorwaarde voor het samen kunnen behouden van het erfgoed en vertellen van het Verhaal van Gelderland.	<ul style="list-style-type: none"> - Trainingen via open inschrijving - In company trainingen voor één team vrijwilligers van een erfgoedorganisatie - Organiseren van symposia en inhoudelijke bijeenkomsten voor het Gelderse werkveld - Lezingen en korte trainingen voor symposia en bijeenkomsten - Scholing en training voor medewerkers Erfgoed Gelderland: kennis op peil houden
B004	Aanloop en Innovatie	Verbinden	EG wil kunnen inspelen op de actualiteit en aansluiten bij initiatieven waar energie zit en de slagingskans groot is. We willen inspelen op regionale vragen van gemeenten en erfgoedorganisaties om ze te ondersteunen vanuit onze expertise. Vanuit de samenwerking met CultuurOost en Rijnbrink zullen nieuwe projecten voor gemeenten ontstaan (regioplannen).	<ul style="list-style-type: none"> - Regionale netwerken versterken, samenwerking stimuleren - Erfgoedorganisaties stimuleren om kennis te maken met andere doelgroepen en andere organisaties (diversiteit bevorderen) - Subsidieaanvragen voorbereiden
B011	Netwerken versterken	Verbinden	<p>Bijna alle activiteiten van EG zijn erop gericht om het netwerk met de leden, d.w.z. de Gelderse erfgoedorganisaties, te versterken. Het belang van samenwerken wordt onderkend en men stelt het op prijs dat EG agendeert en uitnodigt om wensen om te zetten in daden.</p> <p>De samenwerking met de Gelderse partners (Cultuur Oost, Rijnbrink, Erfgoedalliantie, Spectrum, TVAN, Omroep Gelderland) is belangrijk om in contact te zijn met de organisaties die net als EG met een Gelderse blik naar de omgeving kijken.</p> <p>Het landelijke en internationale netwerk draagt bij aan een betere kwaliteit en zichtbaarheid van het erfgoed. Het leidt tot efficiency en provinciaal voordeel doordat samenstandaarden kunnen worden opgezet en deskundigheid kan worden gedeeld. Via de landelijke netwerken is er ook contact met VNG, IPO, OCW en de grootste landelijke cultuurfondsen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 2 maal per jaar een bijeenkomst voor het gehele Gelderse erfgoedveld - 8 maal per jaar kleinere bijeenkomsten van homogene deelnetwerken (historische verenigingen, kleine musea, vrijwilligersmusea, e.a.) - Maandelijkse overleggen met Gelderse partners op meerdere niveaus, zowel strategische als operationeel - Overleg met de provincie Gelderland, ambtelijk, bestuurlijk en politiek - Maandelijkse overleggen met landelijke partners zoals OPEN, RCE, Kunsten '92, Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE), Museum vereniging e.a.

			Internationale contacten via Europa Nostra en overleg Vlaamse Collega's.	
B016	Communicatie	Zichtbaarheid	Communicatie is de spil van alle activiteiten. De corporate communicatie is belangrijk om het contact met het Gelderse erfgoedveld in stand te houden. Zo worden erfgoedorganisaties over activiteiten en projecten geïnformeerd en kunnen actuele ontwikkelingen onder de aandacht worden gebracht.	<ul style="list-style-type: none"> - Technisch verbeteren en onderhouden van de website EG - Nieuwsbrieven en sociale media - Agenda en actualiteiten - Communicatieplannen voor projecten maken en uitvoeren - Rapportages over publieksbereik websites
B018	Teamoverleg	Verbinden	Tweemaal per maand overleg met het hele team. Alle medewerkers en stagiairs krijgen ruimte om te vertellen waar zij inhoudelijk mee bezig zijn en anderen kunnen consulteren en betrekken. Dit leidt tot een grotere kwaliteit van de output, meer betrokkenheid en onderlinge samenwerking en afstemming.	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteitsverbetering - Betere samenwerking en afstemming - Grotere onderlinge betrokkenheid
B019	Management, financiën, bestuur en toezicht en bestuur	Interne organisatie	Alle activiteiten om de organisatie administratief en bestuurlijk te leiden. Oog voor organisatieontwikkeling, trends en innovatie.	<ul style="list-style-type: none"> - Financiële- en projectadministratie - Voldoen aan wet- en regelgeving - Gemotiveerde medewerkers - Governance
B027	Cultuur en erfgoedmonitor	Kennis	In samenwerking met Cultuur Oost opzetten van een terugkerende cultuur en erfgoedmonitor.	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren onderzoek - Presenteren van data - Analyse van trends
B032	ICT & veiligheid	Interne organisatie	Voor alle digitale projecten en de eigen interne ICT kijken we naar beveiliging en veiligheid van de data en letten we op de actuele ontwikkelingen op dat gebied. We zijn ons bewust van de risico's van cybercriminaliteit.	<ul style="list-style-type: none"> - Interne bewustwording - Passende maatregelen om de eigen veiligheid zo groot mogelijk te houden - Kennis opbouwen over digitale beveiliging en veiligheid

Bijlage 2: Verhaal van Gelderland – Publiek 2024

Met de publicatie van de provinciegeschiedenis in vier delen *Verhaal van Gelderland* in november 2022 en de realisatie van de website *Verhaal van Gelderland* en het multimediatplatform voor musea *Erfgoedtour* in 2023 is er een stevig fundament gelegd om het Verhaal van Gelderland samen met de Gelderse erfgoedorganisaties verder uit te bouwen. Voortbouwen en uitbreiden zijn de sleutelwoorden waarmee we zo veel mogelijk mensen en organisaties regiogericht willen stimuleren en ondersteunen bij het samen vertellen van dit grote verhaal van de provincie. Speerpunt van het Verhaal van Gelderland in 2024 is om de slag te maken van vier boeken naar de fysieke locaties van erfgoedorganisaties en de inwoners van Gelderland.

Organisaties worden gestimuleerd en ondersteund in het vertellen van het Verhaal van Gelderland door het ontwikkelen van een Erfgoedtour. Dit is een handzaam middel om het eigen verhaal met behulp van een audiotour binnen het grote Gelderse verhaal zichtbaar te maken. Erfgoed Gelderland heeft het platform Erfgoedtour ontwikkeld zodat erfgoedorganisaties tegen geringe kosten mediators aan kunnen bieden aan een uiteenlopend publiek. Van de historisch geïnteresseerde diehard, tot de spelenderwijs lerende scholier. Aanbieders en gebruikers krijgen maximale vrijheid binnen vooraf gestelde kaders. Het product is voor veel organisaties zeer aantrekkelijk en geeft daardoor de medewerkers van Erfgoed Gelderland de kans om op zeer uiteenlopende locaties te praten over publieksbereik met betrekking tot het Verhaal van Gelderland.

In het technische landschap van nu kiezen we ervoor om in tegenstelling tot veel bestaande platforms een webapplicatie (webapp) te ontwikkelen. Dit is goedkoper in ontwikkeling en onderhoud, toegankelijker voor een groter publiek en biedt genoeg functionaliteiten voor de beoogde toepassingen.

Het Verhaal van Gelderland wordt op twee manieren ingezet, aan de ene kant als langlopende activiteit waarbij organisaties hun publiekspresentatie en promotie aanpassen op de thema's van Verhaal van Gelderland. De Erfgoedtour is daarbij een middel, net zoals uitingen als bijvoorbeeld een banier buiten of informatiebord binnen. Middelen die voor een langere periode uitstralen dat men onderdeel uitmaakt van een groter samenwerkingsverband.

Daarnaast wordt er ingezet op eenmalige promotie en publieksactiviteiten waarmee voor de korte termijn veel aandacht wordt gegenereerd. Dat kunnen mobiele exposities rond een thema zijn of de Gelderland Dag.

Het jaarthema voor 2024 is *Zingeving en Levensbeschouwing*. Dit thema komt voor als één van de thema's op de website Verhaal van Gelderland.

	Verhaal van Gelderland - Publiek	Kosten 2024
1	Historisch onderzoek t.b.v. podcast, film e.a.	€ 17.500
2	Erfgoedlocaties vertellen samen het Verhaal van Gelderland	€ 30.000
3	Communicatie	€ 30.000
4	Website technisch	€ 20.000
5	Promotie en productiekosten	€ 40.224
6	Coördinatie, proces en projectbegeleiding	€ 20.000
	TOTAAL ex btw, subsidie provincie	€ 157.724

Toelichting op de activiteiten in de begroting

1. Historisch onderzoek.
Inhoudelijk uitwerken van het jaarthema door een historicus, draagvlak vinden voor het thema bij de erfgoedlocaties. Uitkomsten gebruiken voor het maken van de inhoud van podcasts en filmpjes.
2. Erfgoedlocaties vertellen samen het verhaal van Gelderland. Stimuleren dat erfgoedlocaties die eenzelfde thema presenteren samenwerken in programmering en kennis delen, naar elkaar verwijzen en zorgen elkaar inhoudelijk aan te vullen. Ontwikkelen van enkele producten die de samenwerking op het thema zichtbaar maken, zoals bijvoorbeeld een mobiele expositie.
3. Communicatie van het Verhaal van Gelderland versterken door de website inhoudelijk te actualiseren en erfgoedlocaties te ondersteunen bij de communicatie van het Verhaal dat zij willen uitdragen. Daardoor zal de samenhang van het Verhaal van Gelderland nog beter zichtbaar worden.
4. Website technisch onderhoud, hosting en ondersteuning, van website en hosting en onderhoud van het platform Erfgoedtour.
5. Promotie- en productiekosten, zichtbare uitingen van Verhaal van Gelderland op meerdere erfgoedlocaties, posters, advertenties, sociale mediacampagnes e.a.
6. Coördinatie en procesbegeleiding door medewerkers van Erfgoed Gelderland.

Bijlage 3: Publieksarcheologie

Het Verhaal van Gelderland bestaat voor een aanzienlijk deel uit archeologische objecten of verhalen die verbonden zijn aan artefacten uit een (archeologische) opgraving. Objecten en artefacten vertellen de verhalen van (inter)nationale handel, zingeving en bestrijken een thema's die vandaag ook nog relevant zijn. Archeologie houdt niet op met de komst van het schrift, het rijke bodemarchief van Gelderland blijft nieuwe verhalen schrijven tot en met de Tweede Wereldoorlog. Geschreven bronnen zijn een waardevolle toevoeging aan de archeologische bronnen. De objecten in musea, depots en privéverzamelingen staan bol van verhalen die nog verder 'ontdekt' moeten worden.

Gelderse Archaeologische Collectie

Een collectie die in 2024 in het bijzonder aandacht verdient is de collectie van de Gelderse Archaeologische Stichting: de GAS-collectie. Dit is een belangrijke en omvangrijke collectie van 27.000 objecten uit heel Gelderland. Een deel hiervan ligt verspreid over de Gelderse musea in Nijmegen, Barneveld en Ermelo, maar is ook te vinden in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden. De schatting van het provinciaal depot is dat 2% van de GAS-collectie is geïnventariseerd. Er zijn dus nog veel verborgen Gelderse archeologische schatten om te ontdekken, daar maken we in 2024 een start mee.

ArcheoHotspots: Erfgoedvrijwilliger staat centraal

In 2024 richten we ons op het versterken en ondersteunen van de ArcheoHotspots met de nadruk op de erfgoedvrijwilligers. Aandacht besteden aan het vrijwilligersbeleid van de ArcheoHotspots en de maatschappelijk rol van de ArcheoHotspots verder belichten. Daarnaast zorg voor de inhoudelijke begeleiding van de vrijwilligers van de ArcheoHotspots door het cursusmateriaal te vernieuwen en individueel (kennis)maatwerk te bieden.

Romeinen in Gelderland en Neder-Germaanse Limes: Netwerken en organiseren

De Limes en de Romeinse geschiedenis zijn een belangrijk onderdeel van het archeologische verleden van Gelderland. Sinds 2021 hebben verschillende plekken in de provincie de status van UNESCO Werelderfgoed gekregen, waarmee het onderdeel is van het grootste archeologische monument in Nederland. De erkenning van de Limes als UNESCO-Werelderfgoed heeft de uitwisseling van kennis tussen erfgoedgemeenschappen gestimuleerd. Er worden meer (educatieve) programma's en activiteiten ontwikkeld waardoor mensen zich bewust worden van de geschiedenis en het belang van het erfgoed. De impact en de initiatieven rondom de Limes variëren per lokale gemeenschap. Het thema is ook interessant voor het erfgoedtoerisme, heeft geleid tot de provinciale verhaallijn Romeinen en er zijn plannen om het erfgoed zichtbaarder te maken in de Groene Metropool Regio. Erfgoed Gelderland speelt een rol bij de planvorming, netwerkbijeenkomsten, erfgoededucatie en het inbedden van het erfgoedtoerisme. Activiteiten die in dat kader door de publieksarcheoloog worden ontplooid zijn:

- Romeinennetwerk Gelderland (4x);
- Werkgroep Publiek Nederlandse Limes Samenwerking; provinciale samenwerking en invulling geven aan de visie van NLS 2024;
- Netwerk van publieksarcheologen Romeinse Limes Nederland;
- Mede organiseren Kennisdag en Romeinendag.

Er zijn gesprekken gaande met de Provincie Gelderland (afd. toerisme) en de Groene Metropoolregio. Dit zou kunnen leiden tot:

- Het opzetten van een platform *Romeinse wegenkaart*, waarbij de publieksarcheoloog van Erfgoed Gelderland de rol heeft van procesbegeleider in de opstartfase;
- Het Masterplan Romeins Verleden, waarin de rol en positie van Erfgoed Gelderland nog nader bepaald wordt.

De Publieksarcheoloog voert adviserende en netwerktaken uit binnen het budget Publieksarcheologie. Ook de algemene procesbegeleiding van het project in de Groene Metropool Regio (romeinse Wegenkaart) past binnen de huidige opdracht. Uitvoerende taken als het ontwikkelen van producten, schrijven van plannen en organiseren van meer en grotere netwerkbijeenkomsten vallen buiten de reguliere opdracht van de publieksarcheoloog. Dan zijn aanvullende middelen nodig om de extra ureninzet vanuit Erfgoed Gelderland te bekostigen.

Terugkerende activiteiten en bijdragen publieksarcheologie

- Gelderse Archeologiedag (april-mei 2024 in Doetinchem)
- Nationale Archeologiedagen (juni 2024)
- Deelname aan de Nederlandse Limes Samenwerking
- Actieve rol in netwerken:
  - o Portable Antiquities of the Netherlands – adviescommissie namens OPEN;
  - o Gelderse Archaeologische Stichting.

PUBLIEKSARCHEOLOGIE	Kosten 2024
Loonkosten publieksarcheoloog	€ 73.108,00
Projecten en activiteiten	€ 18.308,00
Totaal subsidie provincie	€ 91.416,00

Bijlage 4: Leerstoel Gelderse Geschiedenis

Sinds 2018 voorziet de Provincie Erfgoed Gelderland van middelen voor de bekostiging van een leerstoel Gelderse Geschiedenis aan de Radboud Universiteit. De leerstoel wordt bekleed door prof. dr. Dolly Verhoeven. Eén maal per jaar wordt de leerstoel geëvalueerd door een Commissie van Toezicht, waarvan de directeur van Erfgoed Gelderland deel uitmaakt.

De leeropdracht heeft vier doelen:

- 1) Onderzoek naar de Gelderse geschiedenis bevorderen;
- 2) De resultaten daarvan breed toegankelijk maken;
- 3) Onderwijs geven;
- 4) Een bijdrage leveren aan de band tussen universiteit en provincie.

Mede naar aanleiding van de presentatie van het boek Verhaal van Gelderland (eind 2022) wil de Radboud Universiteit komen tot een regionale onderzoeksagenda, samen met inwoners en organisatie uit de regio's. Dat gebeurt onder meer via symposia en bijeenkomsten. In dat kader zal eind 2023 of begin 2024 een junioronderzoeker worden aangesteld, die de taak krijgt een eerste item uit deze onderzoeksagenda concreet uit te werken. De salariskosten van deze junioronderzoeker komen uit het budget Leerstoel 2023 (€ 15.000) en budget Leerstoel 2024 (€ 15.000). Daarnaast wordt het budget Projecten en publicaties aangewend voor de organisatie van de Gelderse landdag 2024 (zie ook 3.1). Een deel van het budget 2023 wordt om die reden pas in 2024 uitgegeven.

LEERSTOEL	Kosten 2023	Kosten 2024
Budget doorgeschoven naar 2024: junioronderzoeken en Gelderse Landdag		€19.155
Vergoeding hoogleraar	€ 35.000	€ 38.000
Junior onderzoeker budget 2023 + 2024	€ 15.000	€ 15.000
Gelderse Landdag 2023 + 2024	€ 4.155	€ 4.334
Totaal ex btw, subsidie provincie per jaar	€54.155	€ 57.334
Totaal uitgaven 2024		€76.489
Doorgeschoven budget 2023	€19.155	